

gelszk város kikötőjéből a külföldre 1862-ben 134.000 Standard, 1890-ben 366.000, 1900-ban 1,240.000 és 1905-ben 1,590.000 Standard fát vittek ki. Azelőtt a külföldnek szánt fát legfőképpen a Dvina mellékfolyói mellett, továbbá a tutajozható és a Fehér-tengerbe ömlő Onega és Messen folyók beömlésénél dolgozták fel. Most a fát már a termelés helyén, az Ural-hegység erdeiben készítik elő. („Deutsche Forstzeitung“) (Cs. Gy.)

KÜLÖNFÉLÉK.

A VIII. nemzetközi gazdasági kongresszus mult hó 21. és 25-ike között tartotta üléseit Wien-ben. A kongresszusról és a vele kapcsolatos ünnepegekről alábbiakban röviden beszámolunk, fenntartván magunknak, hogy a kongresszuson tartott előadásokra és a hozott határozatokra később, amikor azok hiteles szövegben rendelkezésünkre állanak, visszatérjünk.

A kongresszus tagjai első ízben a május hó 20-án este a „Kursalon“-ban tartott ismerkedési estélyen jöttek össze, amelyen 2400 jelentkezett tag közül mintegy 2000-en vettek részt, fesztenül érintkezve és csoportosulva az apró asztalok körül.

A kongresszus 21-én délelőtt 10 órakor tartotta ünnepi megnyitó ülését a parlament nagy üléstermében. Az ülést a végrehajtó bizottság elnöke *Auersperg Károly herczeg* nyitotta meg részben német, részben francia nyelven tartott beszéddel, amelyben a kongresszus tagjait szívélyesen üdvözölte. Utána *Auersperg gróf* földmivelésügyi miniszter üdvözölte a jelenlévőket az osztrák kormány nevében, tartalmaz beszédben vázolvva a kongresszus feladatait. Miután még *Neumeyer* alpolgármester Wien város nevében üdvözölte a kongresszust, *Meline M.* volt francia földmivelésügyi miniszter a „Commission Internationale d'Agriculture“ nevében köszönetet mond az előkészítő-bizottságnak és az elnökség megalakítására nézve javaslatot tesz, melynek egyhangu elfogadásával az elnökség következőképen alakult meg:

Elnök *Auersperg Károly herczeg*, alelnök *Portele Károly* udv. tanácsos és tanár, *Pirks Ferencz* és *Simitsch v. Hohenblum* lovag, főelőadó *Kolowrat Lipót gróf*, főtitkár *Häusler József* tanár.

Azután 11 tiszteletbeli elnök választása következett, kik között ott találjuk magyar részről *Darányi Ignác* földmivelési minisztert. A tiszteletbeli alelnökök hosszú sorából felemlítjük *Bedő Albert* dr.-t és *Sóltz Gyulát*, kik azonban személyesen nem vettek részt a kongresszuson.

A megválasztandó alelnökök névsorában Ausztria és Magyarország egybe lévén foglalva, gróf *Zselénski Róbert* ezen „sajtóhiba” ellen felszólalt és kérte, hogy miután a kongresszuson Magyarország mint önálló állam vesz részt, a hivatalos jelentésekben a magyarországi képviselők külön soroltassanak fel. Ez a felszólalás bizonyos mozgást idézett elő a nagyszámu gyülekezetben s mindenki feszülten várta az elnök választát. Örömmel konstatálhatjuk, hogy ez teljesen korrekt volt, amennyiben a tévedést beismerte, Magyarország önállóságát elismerte és megígérte, hogy a jövőre kiadandó nyomtatványokban gondoskodni fog a hiba helyrehozataláról. E kijelentést általános taps követte, hiszen a két ország gazdasági önállósága az osztrák agráriusoknak is programja.

Ezután következett *Meline* „Vissza a röghöz” czimen tartott, nagy tetszéssel fogadott előadása, továbbá dr. Schullern v. Schratenhofen udvari tanácsos értekezése a nemzetközi munkaközvetítésről és Strakosch Siegfried előadása a kulturnövények assimilatikus eredményéről.

A következő napokon (21—24) az egyes szakosztályokban folyt a tanácskozás, erről azonban, valamint a kongresszus befejezéséről és a vele kapcsolatos kirándulásokról csak következő számunkban adhatunk hírt. E helyen csupán még megemlítjük, hogy május 23-án este a wien-i Burg fényes termei megnyíltak a kongresszus tagjai részére, akik nemzetek szerint csoportosulva, várták ő felségét a királyt, aki 8 órakor megjelenvén, csoportról-csoportra ment és a vezető férfiakat megszólítással tüntette ki Magyar részről Ottlík Iván min. tanácsos, gróf Dessewffy Aurél főrendiházi elnök és gróf Zselénski Róbert részesültek e kitüntetésben.

Ami a magyar erdőgazdaság és illetőleg az Országos Erdészeti Egyesület képviselőit illeti, ott láttuk gróf Dessewffy Aurél, Zselénski Róbert gróf, György Endre volt földmiv. min. alapító

tagokat, továbbá a következő szakférfiakat: Tomcsányi Gyula min. tan., Vadas Jenő, Bencze Gergely főerdőtanácsosok, Téglás Károly, Dapsy Frigyes, Terstyánszky László, Blaschek Ede erdőtanácsosok, Hoffmann Antal urad. erdőfelügyelő, Halász Géza urad. főfelügyelő, Bittner Gusztáv, Boitner Gyula, Guckler Károly, Kaán Károly, Somkerekai Gusztáv erdőmesterek, Kövesi Ferencz főiskolai tanár, Fehér Pál városi erdőtiszt, Vollnhofer Pál erdész, Roth Gyula kísérl. áll. adjunktus és Bund Károly egyes. titkár.

Máramaros vármegye az erdőtörvény büntető határozatainak módosítása tárgyában az alábbi fölterjesztéssel fordult a földmivvelésügyi miniszterhez, amelyet pártolás céljából az Országos Erdészeti Egyesülethez is elküldött. Az egyesület részéről még nem tárgyalt javaslatot egyelőre minden megjegyzés nélkül közöljük t. olvasóinkkal.

„Közigazgatási bizottságunk esztendőök óta sajnosan tapasztalja, az 1879. évi XXXI. törvényczikknek az erdei lopásokról és az erdei kártételekről intézkedő fejezetei gyakorlati alkalmazása körül az alábbi jelzett hiányokat:

1. A törvény 90—96. és 100—102. §-ai a bírót megfosztják az elbírálás alá vont erdei kihágás indítóokának az elkövetés körülményeinek és a kihágást elkövető egyén bűnössége fokának mérlegelésétől, mely tény a birói működés természetének leg-
elemibb követelményével a birói mérlegelés jogával és kötelességével áll ellentétben.

Ezért az idézett törvény felhívott §-ai, nemkülönben 103. §. is, mely a bírónak az említett joga, illetőleg kötelessége gyakorlásánál jelentékeny és indokolatlan korlátot szab, akként volnának módosítandók, hogy a büntetés legkisebb és legmagasabb mértéke megállapittassék.

2. Az erdei lopás által elkövetett kihágás azon esetei, midőn a kihágást ugyanazért már többszörösen büntetett egyén követi el, az elkövetett cselekmény súlyával és a bűnösség fokával arányban álló büntetéssel nem torolhatók meg, mert erre a törvény módot nem nyújt.

Az idézett törvény tehát e részben hiányos és a hiányon az erdőtulajdonosok érdekeinek megóvása végett sürgősen segíteni kell.

A vármegye közigazgatási bizottsága ugyanis több esetben sajnos tapasztalta, hogy a 60 koronán aluli értékben elkövetett erdei lopásokat egyes közismert egyének üzletszerűleg gyakorolják és a törvény hiányát felhasználva és azzal visszaélve, az ily erdei lopások jövedelmező üzletet csinálnak.

Vagyontalanságuk folytán ugyanis rajtuk csak a néhány napi elzárás hajtható végre megtorlásul; emellett azonban a lopás által nyert vagyoni hasznot az erdei termék felhasználása vagy továbbadása által akként biztosítják, hogy attól őket megfosztani csak a legtrikább esetben sikerül.

Ezért a bizottság az erdőtulajdonosok ismételt jogos panaszainak figyelembevételével és látva, hogy nem ritkán egész erdőterületek esnek az erdei lopásokat üzletszerűen folytató egyének garázdálkodásának áldozatul, szükségesnek tartja a törvényben kimondani, hogy az erdei lopás, ha a lopott tárgy értéke a 60 koronát túl nem haladja, vagy ezen alul van is, ha azt oly egyén követte el, aki erdei lopás által elkövetett kihágásért már két ízben vagy ilyenért egy ízben és erdei termék jogtalan eltulajdonítása által elkövetett s a btk. 333. §-ába ütköző lopás büntettségért vagy vétségéért szintén egy ízben büntetve volt, a btk. 333. §-ába ütköző lopás vétségét állapítja meg.

Az orgazdákra vonatkozólag szintén az ennek megfelelő rendelkezés volna a törvénybe fölveendő.

Törvényileg határozottan kijelentendő lenne az is, hogy a lopott tárgyak károsnak visszaadassanak, találtassanak azok akár a tettesnél, akár az orgazdánál, miután eziránt az 1879. évi XXXI. t.-cz. semmi intézkedést nem tartalmaz.

A törvénynek ily értelemben való módosítása esetén az, aki erdei termékek lopásáért már négy ízben volt megbüntetve, a lopott tárgy értékére való tekintet nélkül a btk. 338. §-ának rendelkezése alá fog esni, amidőn mint visszaeső tolvaj súlyos büntetéssel, fegyházzal vagy börtönnel lesz büntethető.

Mély tisztelettel javasoljuk, hogy:

1. a 91. §-a után új §-ként vétessék be, hogy:

„Ha az előbbi §-okban megállapított falopásoknál tettesre nézve a visszaesés esete beáll, ennek megállapítása után az erdei

kihágásban ítélkező bíróság az ügyiratokat a 74. §-ra való hivatkozással a büntetőbírósághoz átküldeni köteles.

„Nem tartoznak azonban ezen rendelkezés alá azok a kisebb falopások, amelyeknek összes kárértéke a visszaesés hatálya alatt 60 koronánál többre nem szaporodott.“

2. Enyhitő rendelkezésként szükségesnek látszik a 81. §-a első bekezdése után fölvenni azt, hogy:

„Nem büntetetik továbbá mint kihágás az a cselekmény sem, ha valaki, beigazolt kényszerhelyzetében az élő erdő állagához nem tartozó szárazfát, ágat, galyat vagy tuskót jogosulatlanul elvisz vagy felhasznál, továbbá ha valaki lopási szándék nélkül az erdőben gyümölcsöt vagy gombát szed.“

A 81. §. mostani második bekezdése, ekként harmadik bekezdéssé válnék és így hangzanék:

„Az okozott kár vagy az eltulajdonított dolog értéke azonban minden esetben megtérítendő.“

3. A 100. §. után új §. gyanánt felveendő volna:

„Ha a legeltés beigazolt gondatlanságból történt, az előbbi §-ban megállapított pénzbüntetések felére szállítandók le.“

Ezen módosítás folytán elmaradna a 100. §. szövegéből „vagy gondatlanságból“ kifejezés.

Ezek előrebocsajtása után mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy az Erdőtörvény módosítására mostanában folyó tárgyalások alkalmával javaslatainkat figyelembe venni méltóztassék, előre is biztosítva Nagyméltóságodat, hogy javaslataink elfogadása esetén az erdei kihágási első- és másodfoku bíróságok feladataiknak sikeresebben és teljesebben meg fognak felelni.

Kelt Máramaroszigeten, a közigazgatási bizottságnak 1907. évi április hó 15-én tartott ülésében.

Szabó Sándor s. k.
h. elnök.

A tavaszi erdészeti államvizsgára 33-an jelentkeztek, akik közül azonban az államvizsga letételére ezuttal csak 29-en nyertek engedélyt.

A vizsga letételére engedélyt nyert jelentkezők közül 3-an nem jelentek meg.

A vizsgán, mely április hó 29-én vette kezdetét és május 11-én

ért véget, Horváth Sándor miniszteri tanácsos, elnökön kívül vizsgálóbiztosként Vadas Jenő m. kir. főerdőtanácsos, főiskolai tanár, Nagy Károly m. kir. főerdőtanácsos és Török Gábor Debreczen sz. kir. város erdőmestere működött közre.

A 26 vizsgázó közül 19-en nyertek oklevelet.

Az írásbelin a következő kérdéseket kellett a jelölteknek megoldani:

I.

Milyen esetekben megokolt a tiszta bükk-állományoknak jegenye vagy luczfenyővel elegyes állományokká, továbbá az ilyen elegyes állományoknak lehetőleg tiszta fenyvesekké való átalakítása?

Mikor kell az átalakítás munkáját megkezdeni és milyen erdőmivelési módok alkalmazásával történik az átalakítás elegyetlen, milyen módon elegyes bükkállományokban?

Milyen esetekben történhetik az átalakítás ültetési vagy vetési költség nélkül; a mikor pedig költséget igényel, mekkora lehet az holdanként?

II.

Vizsgátevő ismeresse azokat a körülményeket, amelyek között a csererdő-üzemet célszerűen alkalmazhatónak tartja s megokoltan írja le, hogy a cserkéregtermelés és értékesítés, melyik módját véli a birtokos szempontjából minden tekintetben legajánlatosabbnak?

III.

Valamely 80 éves vágásfordulóban kezelt erdei fenyvesnek 1·2 kataszteri holdnyi, 35 éves, 0·8 záródású, II. termőhelyi minőségű részlete kisajátítandó.

Számítsa ki vizsgátevő az érte jogosan követelhető pénzüsszeget, a szükséges többi adatoknak saját belátása szerint való felvételével.

A volt otocáci kir. erdőhivatal székhelyét f. é. május hó 1-ével a Fiume melletti *Susák*-ra tette át.

Erdősítési törvény kibocsátását javasolja — mint a „Deutsche Forstzeitung“ f. évi 14. számából olvassuk — Porosz-Szilézia mezőgazdasági kamarája oly célból, hogy ennek a törvénynek alapján bizonyos területeket beerdősítés céljából kisajátítani s a beerdősített területek további kezeltetését állami felügyelet alá

helyezni lehessen. A kormányhoz benyújtott ajánlatát a kamara azzal okolja meg, hogy az ottani a véderdők s a *társulati* (szövetkezeti, közbirtokossági) erdőkre vonatkozólag érvényben lévő törvények ilyen társulati erdők létesítésére igen csekély hatást gyakoroltak és a kisebb erdők gazdasági viszonyaira kedvezőbb hatást alig idéztek elő, mert e törvény dacára is *tovább folyt az erdők káros kihasználása*. Az állam részéről kitüzött *erdősítési jutalmakkal sem volt a kívánt hatás elérhető*.

Az 1899. évi szeptember hó 16-án hozott törvény ugyan bizonyos tekintetben gátat vetett az Odera folyó forrásvidékén, Szilézia tartományban elterülő erdőségek káros kihasználásának, illetőleg irtásának, de különösebb, kedvezőbb hatást ezzel a törvénnyel sem lehetett elérni, mert ez csak az *irtott területek felujtását* rendeli el, hanem *más új területek beerdősítésére*, amire közgazdasági szempontból esetleg szükséges volna, nem vonatkozik. Erdőtenyésztési szempontból tehát ez a törvény alig idézett elő kedvező hatást és további nagyobb területek kihasználását s elkopárosodását nem akadályozta meg. *Erdőtársulatok* (Waldgenossenschaften) alakítása iránt (mint nálunk is) ugyszólván semmi hajlandóság nincs és a *községi erdők* létesítésének eszméje a gyakorlatban csak lassan nyer megvalósulást. A mezőgazdasági kamara nézete szerint e tekintetben igen jó eredményt lehetne azáltal elérni, ha bizonyos területeket beerdősítés céljából kisajátítani lehetne, miáltal az állam vagy erre alkalmas testületek, községek stb. abba a helyzetbe jöhetnének, hogy a beerdősítést igénylő földterületeket megszerezzék. Az ilyen területek kezelése azután, amennyiben nem váltak az állam tulajdonává, a kamara javaslata szerint állami felügyelet alá helyezendő.

Az ilyen területek erdősítés céljaira való kisajátítása Franciaországban „a hegyi talajok helyrehozására és jókarbantartására” vonatkozó, 1882. évi április hó 4-iki törvény alapján lehetséges és igen jól bevált.

A mi erdőtörvényünk 174-ik szakasza is tudvalevőleg kopár területek beerdősítésénél abban az esetben, ha a beerdősítést társulatnak kell végrehajtani, megadja a kisajátítási jogot a megalakult társulatnak; csakhogy nálunk is — éppen úgy, mint Németországban — ily célból társulat még nem tudott megalakulni. Cs. Gy.

Bányafának impregnálására a tulságosan drága kátrányolajat nem szabad használatba venni, mert bányaácsolatfák tartóságát rendszerint csak 5—6 évre teszik. A vasuti üzemben az impregnált fától 15 évi használati időt követelnek meg. Bányafák impregnálására a kátrányolaj különben már azért sem használható, mert a bányatüzek veszedelmét növeli és mert átható szaga a bányák üregeit annyira átjárja, hogy még az égő fa szagát is elnyomja és így a bányatüzek keletkezésének idejekorán való felismerését megnehezíti vagy éppen lehetetlenné teszi.

Ezekből az okokból bányaácsolatfák telítésére csakis az olyan impregnáló eljárások jöhetnek tekintetbe, amelyeknél a fának sterilizálását fémsók úgy végezik, hogy emellett még tűzbiztonságát is fokozzák.

Eme követeléseknek, az eddig ismert eljárások közül, különösen a Wiese, Hoettger és Wolman-félék felelnek meg.

A Wiese-féle eljárásnál az impregnálás β naftalin-szulfosavas cink vagy ily magnézium forró oldatával, illetőleg a nátrium és cink kovasavas sóinak forró oldataival történik, míg a Wolman-féle impregnáló módszernél vas- és timföldvegyületeket és hozzákevert más telítőanyagokat használnak a fa impregnálására. Az első helyen említett sók hidegben csak nehezen oldhatók lévén még nagyon vizes bányákban sem lugzódnak ki egykönnyen a fából. A Wolman-féle eljárás alkalmazása közben használt vas- és timföldsók olcsóságával szemben azzal vannak különösen előnyben, hogy antiszeptikus és konzerváló hatásuk azokénál sokkal nagyobb, úgy hogy már kisebb mennyiségekkel is behatóbb telítést lehet elérni. A sókat vagy megfelelően hígított oldatokban vagy korlátolt mennyiségben telített oldatok alakjában vezetik be a fába, miközben vagy a Rütgers vagy a Rüping-féle eljárást lehet alkalmazásba venni. Mind a két esetben a korhadásnak kitett faanyagának csak sejtfalait hatja át a konzerváló folyadék.

A laboratóriumban mind a két eljárást minden irányban kipróbálták és az egy és fél év óta folyamatban levő kísérletezések kedvező eredményei, a gyakorlatban való alkalmazhatóságuknak is igen szép jövőt jósolnak. Nagyban folyó kísérletezések jelenleg Felső-Szilézia több bányájában vannak folyamatban.

Wiese és Hoettger eljárása impregnáló sóinak különös előnye-

képpen ki kell emelni, hogy a farostanyaggal szemben teljesen indifferens módon viselkednek. Ezekkel a tulajdonságokkal azonban, amennyiben a fának telítésére használjuk, a vas- és timföldsók nem bírnak, mivel hideg oldatban is savasan reagálnak, a hevített oldatok pedig szabad kénsavat választanak ki. 80—100 fokos hőmérsékletnél a vasvitriolból és timföldszulfátból leválasztott sav a farostanyagot megrontja, a cellulózét kémiaiilag megváltoztatja és oldhatóvá teszi vagy összefüggését annyira megrontja, hogy törékenynyé teszi. Ez az oka annak, hogy olyszerű eljárások, amelyek forró vasvitriol-oldatoknak és agyagföld-preparátumoknak használásán alapulnak vagy pedig a fának konzerválását 80° C-ig felhevített ilyen szulfátok oldata által kívánják elérni, kielégítő eredményekhez nem vezethetnek. Ez azért van, mivel a savnak kiválása 80 fokos hőmérséklet mellett is éppen úgy történik, mint forróbb oldatokból és a különbség legfeljebb a folyamat lassabb vagy gyorsabb lefolyásában nyilatkozik meg. Ujabb és újabb sók hozzáadása által az impregnáló folyadékban a kénsav végre annyira felszaporodik, hogy a folyadéknak hosszabb ideig tartó állandó használata esetén a fára, illetve a farostanyagra csakis romboló hatással lehet.

Wolman eljárásának alkalmazása közben ezen a bajon azáltal kívánnak segíteni, hogy vas- és agyagföld-szulfáton kívül még szerves savak ammoniáksóit is használják, amelyek a magasabb hőmérsékletnél szabaddá lett kénsavnak hatását letompítják és ártalmatlanná teszik. Ezen, a sókból kiváló organikus savak, pl. az eczetsav is, mely ammoniakacetát használata esetén válik ki, a fa rostanyagát nem károsítja. A fejlődött ammoniumsulfát emellett a fának tüzetállóságát is fokozza. Ezen olcsó vas- és agyagföldsóknak alkalmazásba vétele tehát akadályokba nem ütközik. Feladatukat azonban csak akkor teljesíthetik tökéletes módon, ha oldataik vakuum és nyomás alatt kerülnek a fa rostszálai közé. *(Bányászati és Kohászati Lapok.)*

Névmagyarosítás. *Breyer* József m. kir. erdőgyakornok (Lugos) vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel *Bársony*-ra változtatta.

Halálozás. *Schauschek* Gábor a nagyváradi l. sz. püspökségi uradalom mikló—lázuri kezelő erdésze, egyesületünk rendes s a fiatalabb erdész-nemzedék tehetséges tagja elhunyt. Eredetileg a

tanári pályára készült, de azután az erdészeti pályát elvégezve lelkesedéssel lépett sikra az általa felkarolt eszméért. Azóta elzárkozva, magafelől nem hallatott semmit sem, míg most jött róla a szomorú hír, mely szerint önkezével vetett végett életének. Nyugodjék békében!

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA

UTASITÁS

a kincstári erdőkre vonatkozó rendszeres gazdasági tervek, nyilvántartási könyvek és időszaki gazd. beszámoló és kiegészítő munkálatok alaki berendezésének némi módosítása és egyszerűsítése tárgyában.

54.666/906. sz.-hoz. /I/B. A kincstári erdőkre vonatkozó rendszeres gazdasági tervek, nyilvántartási könyvek és időszaki gazd. beszámoló és kiegészítő munkálatok jövőben, eltérőleg a hivatalbeli elődeim által 1880. évi 23,374; 1883. évi 4190. és 6016. és 1890. évi 9600. számok alatt kiadott utasításoknak, illetve rendeleteknek idevágó rendelkezéseitől, az alábbiakban körülírt egyszerűbb alakban készítendő.

A) Rendszeres erdőgazdasági tervek.

a) Táblázatok.

A rendszeres gazdasági tervek, az alább tárgyalandó *leirő rész*en kívül a jelen utasításhoz mellékelt mintáknak megfelelő következő táblázatokból állanak.

1. *Terület-kimutatás.* (Tértáblázat.) Alakja egyezik az 1880. évi 23,374. szám alatt kiadott utasítás mellékletét képező régi I. sz. mintáéval. Összeállítására nézve itt csak a következők jegyeztetnek meg.

Az erdő belsejében lévő, egyéb miveltési ághoz tartozó területek, melyek a térképen is számokkal, jelekkel látandók el (Ri stb.), az áttekintés megkönnyítése kedvéért az illető erdőtagnál mutatandók ki, amelyben fekszenek.

Ha a gazdasági terv tárgyát képező erdőbirtok két vagy több község határában fekszik, a „Megjegyzés“ rovatban kitüntetendő a község neve, amelynek határához az illető terület (erdőrészlet, szántó, rét stb.) tartozik s ezenkívül a gazdasági beosztásnak meg-